

Fylkesmannen i Innlandet

Vår dato:

24.06.2019

Vår ref:

2019/9527

Deres dato:

Deres ref:

Kommunene i Innlandet

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ola Gillund, 62 55 11 79

Forurensningsloven, avfallsforskriften og biproduktforskriftens virkning for jaktavfall og fallvilt

Mindre mengder avfall fra jakt er unntatt fra forurensningsloven jf. §§ 8 og 32 og kan graves ned lokalt hvis det ikke medfører nevneverdig skade på miljøet. Avfall fra felles slakteplass for mange dyr skal normalt leveres til godkjent avfallsmottak. Fallvilt som samles inn skal håndteres i tråd med biproduktforskriften. Som avfall skal fallvilt behandles og leveres som næringsavfall til godkjent mottak.

Vi viser til vårt brev av 11.06.2018 med oversendelse av prosjektrapport om håndtering av slakteavfall fra vilt og fallvilt som også følger vedlagt. Fylkesmannen signaliserte i brevet at saken ville bli tatt opp med Mattilsynet og Miljødirektoratet for å få til en bedre samordning mellom myndighetene. Fylkesmannen har vært i dialog med Miljødirektoratet for avklaring i forhold til forurensningsloven og avfallsforskriften. Videre er Mattilsynet forespurt vedrørende deres regelverk på dette området. Mattilsynet har oversendt 2 notater. I det ene redegjøres det for biproduktforskriftens anvendelse for håndtering av vilt og fallvilt og i det andre om biproduktforskriftens virkning for bruk av vilt til åte. Mattilsynets notater er vedlagt dette brevet.

Forurensningsloven og avfallsforskriften virkning

Miljødirektoratet viser i sitt innspill til forurensningsloven, § 8 første ledd, der det er gjort unntak for vanlig forurensning fra fiske, jordbruk og skogbruk. Det vises videre til forurensningsloven § 32 1. ledd som tillater at næringsavfall fra fiske, jordbruk og skogbruk mv. kan disponeres på annen måte enn ved levering til lovlig avfallsanlegg eller gjenvinning såfremt forurensningen dette kan medføre ikke går utover det som er vanlig i slike næringer. Det å etterlate og grave ned slakteavfall som oppstår under og etter jakt i

E-postadresse:
fminpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 987
2604 Lillehammer

Besøksadresse:
Gudbrandsdalsvegen 186,
Lillehammer
Parkgata 36, Hamar

Telefon: 61 26 60 00
www.fylkesmannen.no/in
Org.nr. 974 761 645

tilknytning til drift av skogeiendommer er dermed lovlig uten tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 29 og samtykke etter forurensningsloven § 32 annet ledd hvis forurensningen er å anse som "vanlig forurensning" iht. § 8 første ledd. Om forurensningen er å anse som «vanlig forurensning» beror på forurensningens art, omfang og virkning, og ikke hvorvidt drifts- eller bruksmåten som forårsaker forurensningen er vanlig. Det vil likevel være naturlig å ta utgangspunkt i hva som er vanlig håndtering av avfall ved jakt. Slik Miljødirektoratet oppfatter det, er det utstrakt og langvarig praksis for å etterlate deler som fjernes fra dyret omgående etter felling (f.eks. vom) på stedet, og grave ned øvrige deler som oppstår ved selvslakt (f.eks. skinn, hode, klover og annet avskjær som fjernes i forbindelse med at dyret henges opp til murning/parteres). Slik disponering vil derfor iht. forurensningsloven § 8 første ledd og § 32 første ledd i utgangspunktet være lovlig uten tillatelse eller samtykke fra forurensningsmyndigheten.

Om forurensningen fra nedgravning av slakteavfall som oppstår i forbindelse med jakt er å anse som «vanlig forurensning» må vurderes konkret, og beror særlig på antall dyr som er opphav til avfallet som skal graves ned, varigheten for den aktuelle nedgravningen og forholdet på stedet (virkning). Dersom nedgravning av slakteavfall fører til luktulemper eller er til skade eller ulempe for miljøet (for eksempel som følge av avrenning til vannforekomster), vil nedgravningen ikke kunne anses som «vanlig forurensning». For å ikke rammes av forbudet mot forsøpling i forurensningsloven § 28, må tiltaket heller ikke virke skjemmende, enten direkte eller indirekte ved at gropen tilstrekker seg dyr som sprer avfallet utover.

Det vil bare unntaksvis være aktuelt å tillate nedgravning av slakteavfall i større skala enn det som er lovlig etter forurensningsloven § 8 første ledd. Er det for eksempel tale om en grop hvor man samler slakteavfall fra flere jaktlag, og/eller hvor det er tale om store mengder avfall, så vil dette kunne være å anse som et deponi som krever tillatelse etter forurensningsloven § 29, jf. avfallsforskriften § 9-7. Avfallsforskriften § 9-4 første ledd bokstav a forbyr deponering av biologisk nedbrytbart avfall. Unntak kan bare gjøres i «særlige tilfeller». Om en grop for slakteavfall i realiteten er et ulovlig deponi må vurderes konkret. Det som er referert ovenfor fra dialogen med Miljødirektoratet betyr at miljøregelverket gir åpning for en noe lempeligere praksis for disponering av avfall fra jakt enn Fylkesmannens tolkning i tidligere utsendt prosjektnotat datert 29.05.2018 og kan oppsummeres slik:

- Avfall fra et begrenset antall dyr kan graves ned lokalt i jaktområdet forutsatt at avfallet ikke vil medføre luktulemper, forsøpling eller nevneverdig skade på miljøet.
- Avfallet som oppstår på felles slakteplass for mange dyr skal normalt leveres til godkjent avfallsmottak. Nedgravning av slikt avfall vil normalt bare kunne skje etter tillatelse fra miljømyndighetene. Slik unntak kan bare gjøres i «særlige tilfeller».
- Fallvilt som samles inn av kommunen/viltnevnda, er å betrakte som næringsavfall iht. forurensningsloven § 32 og kan ikke graves ned med henvisning til unntak i forurensningsloven § 8 1. ledd, men leveres til godkjent mottak.

Biproduktforskriften

I notat fra Mattilsynet vedrørende saken drøftes bl.a. hvorvidt viltlevende dyr omfattes av biproduktregelverket eller ei. Mattilsynets konklusjon er at ville dyr i utgangspunktet er unntatt fra biproduktforskriften, men at regelverkets intensjon gjør at det er naturlig å begrense det til situasjoner hvor de etterlates i sitt naturlige habitat. Fjernes dyrene fra sitt habitat, enten ved at fallvilt samles inn eller jegere tar med dyrene hjem for slakt, kommer biproduktregelverket til anvendelse. Skal fallvilt, som samles inn håndteres i tråd med biproduktregelverket, kunne nyttiggjøres til de formål som er beskrevet i biproduktregelverket, må virksomheten ha klare rutiner for hvordan kravene i biproduktregelverket etterleves ved innsamlingen og videre håndtering. Nedgraving av animalske biprodukter er kun aktuelt i helt spesielle tilfeller i henhold til forskrift om animalske biprodukter §§ 20 og 21. Mattilsynet mener disse unntaksbestemmelsene må tolkes strengt og økonomiske vurderinger bør ikke vektlegges. Det er da viktig å huske på at virksomheten også må ha tillatelse fra miljømyndighetene til nedgraving.

Velger den som samler inn fallvilt å håndtere viltet som avfall, kan materialet aldri tas inn i biproduktkjeden igjen. Materialet vil være underlagt miljømyndighetene sitt tilsynsansvar og Mattilsynet sin rolle vil være å påse at materialet ikke havner i nærheten av matkjeden eller benyttes til formål som er underlagt Mattilsynet sitt tilsynsansvar, herunder fôr til pelsdyr, ville dyr eller sirkusdyr. Dersom viltlevende dyr samles inn etter felling og bringes ut av dyrets naturlige habitat for partering, følger det forutsetningsvis av regelverket at de animalske biproduktene er omfattet av biproduktregelverket.

Åtejakt

Mattilsynet har også utarbeidet et notat om åtejakt. En viktig konklusjon i notatet er at «Animalske biprodukter fra ville dyr i utgangspunktet er unntatt fra virkeområdet til biproduktregelverket. Bruk av slike dyr som åte i det naturlige habitatet som dyret levde i anses uproblematisk. Flyttes dyrene ut av sitt naturlige habitat for å anvendes som åte i et annet område kommer biproduktregelverket til anvendelse.»

Mattilsynet konkluderer med at kun kategori 3 materiale som hovedregel skal kunne anvendes som åte. Dette materialet utgjør ikke en spesiell smittefare så lenge det håndteres i samsvar med noen enkle vilkår:

- Ikke større åte enn nødvendig
- Åteplassen skal ikke forstyrre lovlig beitebruk
- Åteplassen skal ikke være til sjenanse for publikum
- Återester skal ryddes vekk etter avsluttet jakt

Mattilsynet konkluderer med at bruk av animalsk materiale i kategori 3 verken bør medføre en plikt til registrering hos Mattilsynet eller en plikt til å melde fra til Mattilsynet ved utlegg.

Vi ber om at kommunene videreformidler informasjon gitt i dette brev til aktuelle grunneiere og jaktlag i kommunen.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Ola Gillund

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Brev av 11. juni 2018 Oversendelse av prosjektrapport om handtering av slakteavfall fra vilt og fallvilt
2. Prosjektrapport
3. Notat fra Mattilsynet om animalske biprodukter fra ville dyr
4. Notat fra Mattilsynet om åtejakt

Kopi til:

Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDA L
NJFF Hedmark	Pb. 191	2402	ELVERUM
NJFF Oppland	Vormssyuguvegen 40	2624	LILLEHAMMER
Oppland Fylkeskommune	Postboks 988	2609	LILLEHAMMER
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Hedmark fylkeskommune	Pb 4404 Bedriftssenteret	2325	HAMAR